

POMEN VKLJUČEVANJA STARŠEV ZA BRALNI RAZVOJ OTROK

delavnični seminar

10. in 11. marec 2023, Mestna knjižnica Ljubljana

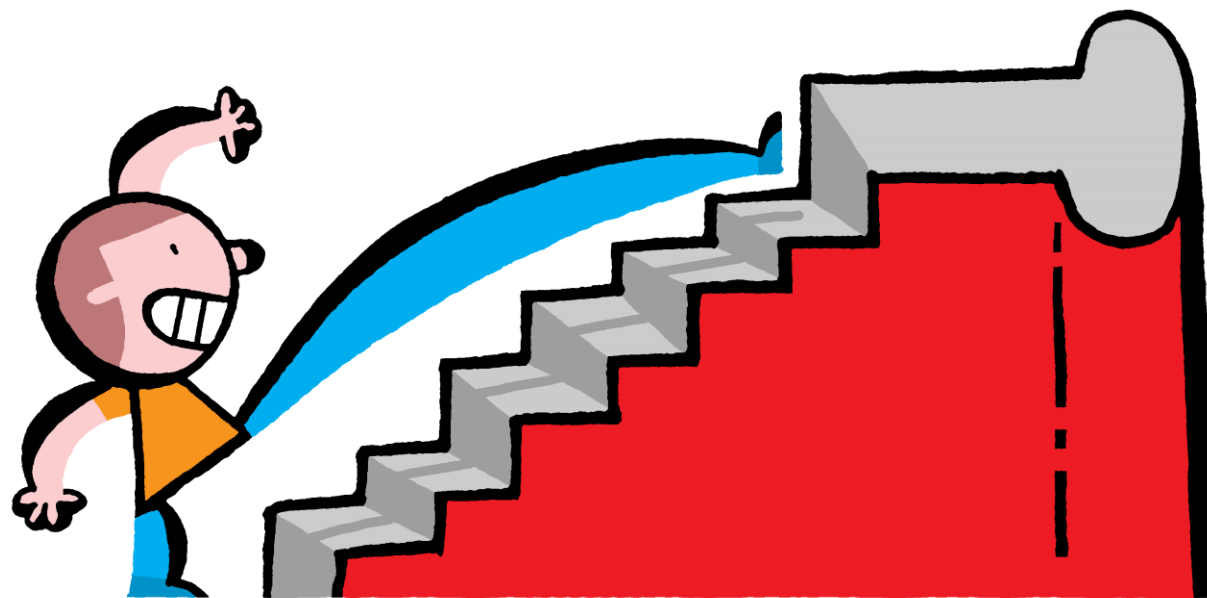
Družina, branje in pismenost na spletu

Pregled pripravila: Petra Potočnik, Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS

Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS

- Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS je nevladna organizacija, ki strokovno in organizacijsko vodi *gibanje Bralna značka*.
- Z različnimi programi spodbuja k prostovoljnemu branju v prostem času predvsem otroke in mlade, a tudi druge skupine bralcev. Pri tem se opira na mrežo šol in knjižnic ter na sorodne organizacije.
- Cilj *Bralne značke* je podpirati vseživljenjski razvoj bralne kulture in bralne pismenosti.

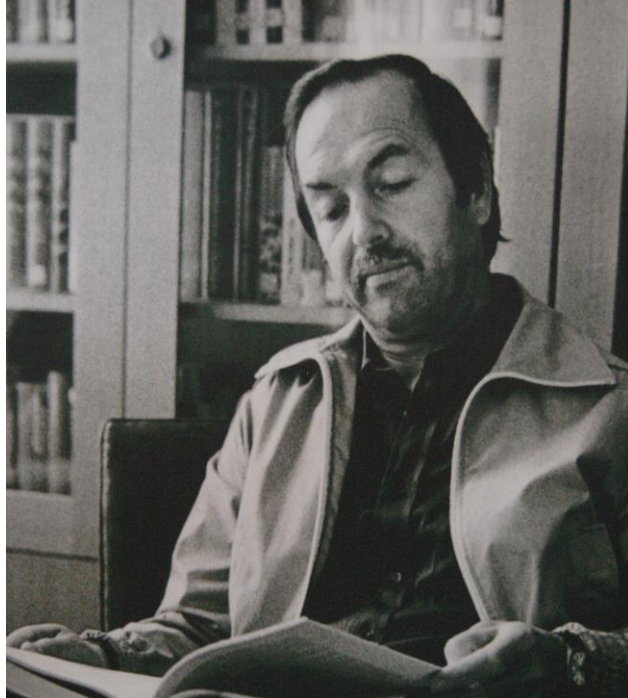
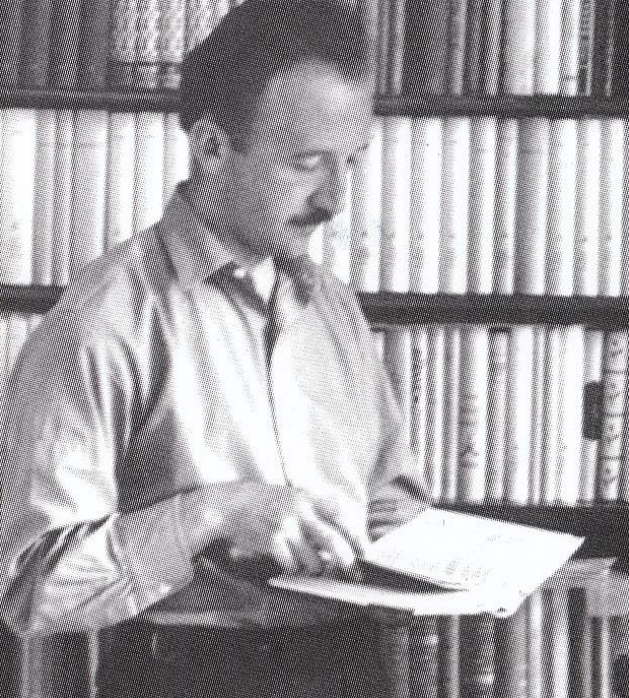

SPLETNA STRAN BRALNE ZNAČKE:

<https://www.bralnaznacka.si/sl/>

Osnovne informacije o BRALNI ZNAČKI:

[VSE-KAR-BI-RADI-VEDELI-O-BRALNI-ZNACKI-V-OS.pdf \(bralnaznacka.si\)](#)

Kratka zgodovina gibanja Bralna značka

- *Gibanje* sta kot dobro mentorsko prakso v šolskem letu 1960/61 osnovala profesor slovenščine Stanko Kotnik in pisatelj Leopold Suhodolčan na osnovni šoli Prevalje na Koroškem.
- Od sedemdesetih let dalje je Zveza bralnih značk Slovenije organizacijsko delovala kot eden nacionalnih programov v okviru Zveze prijateljev mladine Slovenije.
- V letu 2002 se je Bralna značka organizirala kot samostojno Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS, njen program pa je še vedno del nacionalnega programa Zveze prijateljev mladine Slovenije. Društvo vodita predsednik in programski odbor, ki spremljata gibanje in skrbita za temeljne usmeritve njegovega razvoja.
- Danes s svojimi pobudami vsako leto povezuje okrog 140.000 bralcev. Pri branju jih podpira veliko število mentorjev - knjižničarjev, učiteljev, vzgojiteljev in drugih strokovnjakov, pa tudi ustvarjalcev in založnikov; otroke k branju spodbujajo tudi njihove družine. *Bralna značka* s svojimi programi deluje tudi preko meja slovenske države.

- Bralna značka je nosilka številnih priznanj, leta 2011 je ob 50-letnici delovanja prejela **zlati znak Republike Slovenije**.
- Od 21. marca 2019 je *Gibanje Bralna značka* vpisano v nacionalni **register nesnovne kulturne dediščine**.
- Leta 2020 je Društvo prejelo **nagrado Slovenske sekcije IBBY** za izjemne dosežke na področju promocije mladinske književnosti in branja.
- Društvo je julija 2022 na 22. Evropski konferenci o pismenosti v Dublinu prejelo mednarodno **Nagrado za inovativno prakso s področja promocije bralne kulture**, ki jo vsake dve leti podeljuje [FELA](#) (Federation of European Literacy Associations).
- Decembra 2022 sta Društvo in generalna sekretarka Manca Perko prejela posebno priznanje predsednika Republike Slovenije **jabolko navdiha za pomembno vlogo pri spodbujanju bralne kulture na Slovenskem**.
- Januarja 2023 je plakat za **akcijo Beremo skupaj** (v kategoriji Obveščanje in ozaveščanje - plakati) prejel **nagrado Outstanding**. Avtor plakata je Erik Contreras Mencinger (ALUO – Oddelek za oblikovanje vizualnih komunikacij – smer fotografija) - mentorica doc. Emina Djukić. Celostna podoba akcije Beremo skupaj: Teja Ideja. Nagrado za izstopajoče kreativne rešitve v zunanjem oglaševanju podeljuje Družba Europlakat.
- Društvo je član Zveze prijateljev mladine Slovenije, v mednarodnem prostoru deluje kot član Slovenske sekcije IBBY in Zveze evropskih bralnih društev FELA.

Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS

skrbi za smernice izbora
bralnih gradiv in pripravlja
nekatera orodja zanje

pripravlja strokovne podlage
za razvoj sodobnih strategij
spodbujanja branja

informira o razvoju bralne,
knjižne in književne kulture

skrbi za dobro in hitro
povezovanje mreže
sodelavcev ter pretok
informacij

organizira strokovna
izobraževanja in izmenjave

koordinira obiske
ustvarjalcev

skrbi za motivacijska knjižna
darila in se zavzema za
kakovost mladinskih knjig

pripravlja motivacijsko
gradivo in priznanja

pripravlja vzorčne programe
in projekte za različne
starostne skupine (npr.
program medgeneracijskega
branja)

sodeluje s sorodnimi
organizacijami v Sloveniji in
na mednarodni ravni

Bralna značka danes

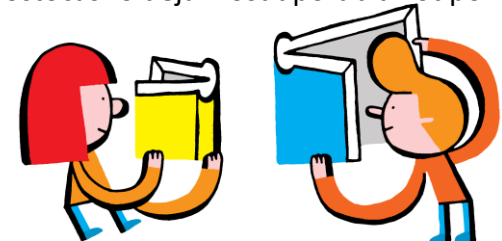
- Ocenjujemo, da v vseh programih vsako leto sodeluje okrog 140.000 otrok (večinoma v predšolskem in osnovnošolskem obdobju, pa tudi nekaj srednješolcev in odraslih).
- Bralna značka se najbolj množično dogaja na osnovnih šolah, v tovrstno branje se vključuje okrog 70 % osnovnošolcev.
- Samo v osnovnošolskih programih jih vodi več kot 7.000 mentorjev (učiteljev, vzgojiteljev in knjižničarjev).

Bralna značka kot sodobno gibanje za razvoj bralne kulture in bralne pismenosti

Bralna značka je uspešen trajnostni model spodbujanja prostočasnega branja, ki ga lahko uporabljamo v različnih starostnih skupinah, v različnih kulturnih okoljih in šolskih sistemih, v vseh jezikih ..., saj njeno delo temelji na razumevanju, da se je treba za uspešno razvijanje in spodbujanje vseživljenjskega branja vedno prilagajati konkretni skupini bralcev/bralcu v konkretnem časovnem, družbenem, kulturne okviru.

- **Časovnica izvedbe programa** je običajno vezana na trajanje oz. dinamiko šolskega leta, a je lahko tudi drugačna (npr. koledarsko leto, poletje ...).
- **Predpisano število knjig** je pri strukturirano na nacionalni ravni glede na starostne stopnje, pri čemer mentorji tudi pri številu prebranih knjig upoštevajo posebnosti svoje skupine oz. individualne sposobnosti posameznikov.
- **Različni in individualizirani izbori bralnega gradiva** so sodobna stalnica Bralne značke. Po nacionalnih usmeritvah jih pripravljajo mentorji oz. mentorske skupine.
 - Dosedanje izkušnje kažejo, da najbolj spodbudno deluje razmeroma **obsežen seznam priporočenega bralnega gradiva za posamezno starostno stopnjo** (20-30 del), pri čemer izbori premišljeno vključujejo **sodobne kakovostne knjige, vrstno in zvrstno ter tematsko raznolika gradiva, izvorna in prevedena dela različnih avtorjev, leposlovje in poučno gradivo ...**
 - Pri pripravi seznamov je treba upoštevati, da so gradiva na voljo (npr. v šolski, bližnji splošni knjižnici, doma ...)
 - Bralci tako lahko **izbirajo knjige s seznama**, lahko pa jih berejo **povsem po svojih željah**.
- **Delo z mladimi bralci** je pri Bralni znački usmerjeno na **posebnosti skupine in posameznika**, bralca (predšolska bralna značka, družinsko branje, mladostniki, medgeneracijsko branje idr.)
- Pomemben del Bralne značke so **zaključna srečanja, prireditve, priznanja različnih vrst**, tako za bralce kot za promocijo branja v družbi.
- Za širitev zavedanja o pomenu branja in povezavo s širšim kulturnim in družbenim prostorom pa so izjemno pomembni tudi **ustvarjalci na področju knjige in sistematična skrb za kakovostna sodobna knjižna gradiva** v vrtcih, šolskih in domačih knjižnicah.
- Za izpeljavo sodobne Bralne značke potrebujemo **samostojne in kreativne mentorje**, ki so sami navdušeni bralci, in ki so prepričani v pomen dobre bralne pismenosti in razvite bralne kulture. Zato je tudi v današnjem času ključno, da jih **podpira vodstvo vrtca, šole**, ki zna Bralno značko kot prostovoljno, prostočasno dejavnost uporabiti kot pomemben element v mreži področnih prizadevanj.

Bralna značka zunaj Slovenije

- Za bralno značko berejo tudi:
 - slovenski otroci v slovenskem zamejstvu
 - na nekaterih območjih v slovenskem zdomskem/izseljenskem prostoru.

Družinsko branje

- Razvoj družinskega branja in programov za najmlajše bralce je pomembna naloga Bralne značke.
- V zadnjih petindvajsetih letih se po slovenskih vrtcih in splošnih knjižnicah širi predšolska bralna značka, ki spodbuja predvsem starše, da berejo svojim otrokom v predšolskem obdobju.

Izbori, sezname, priporočila, izobraževanja

- Pripravljene so na podlagi strokovnega dela Pionirske – Kompetenčnega centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnica Ljubljana.
- [IZBORI KNJIG](#): pregledni priporočilni sezname, sezname po ciljnih skupinah in zbirke, tematski sezname, nagrade za mladinsko književnost.
- Vabimo vas, da si ogledate pregledne sezname knjig (posodoblja jih mag. Tilka Jamnik):
[PREGLEDNI PRIPOROČILNI SEZNAMI](#)
[SEZNAMI PO CILJNIH SKUPINAH](#) in [TEMAH, ZBIRKE](#)
[TEMATSKI SEZNAMI](#)
- **Na spletni strani BZ najdete tudi vseskozi posodabljan seznam**
- [SLOVENSКИH NAGRAD ZA MLADINSKO KNJIŽEVNOST](#) (ureja Petra Potočnik)
in
- priljubljen izbor [UMETNIKI SEZONE](#) (ki ga leta in leta pripravlja Jože Zupan).
- Morda vam pride prav **zgirbanka *Otrok, branje, odrasli***. Dostopna je na spletni strani: <https://www.bralnaznacka.si/assets/Uploads/zlozenka-BZ-PONATIS-2021.pdf>
- Spremljajte tudi naša [izobraževanja](#). Kadar jih izvajamo preko zooma, so dosegljiva kjerkoli.
- **BRALNE ČAJANKE NA DALJAVO**: Zaradi velikega zanimanja mentoric in mentorjev branja za **krajša izobraževanja** "na daljavo" že drugo leto zapored pripravljamo serijo bralnih čajank, ki jih izvajamo mesečno preko orodja ZOOM (so brezplačne in dostopne komurkoli).

Nastopi ustvarjalcev

- Koordiniramo obiske ustvarjalcev.
- [SEZNAM AVTORJEV](#)
- Morda pa katerega od avtorjev povabite na obisk (tudi na srečanje na daljavo)?
- Ali pa si z njim dopisujete?

Medgeneracijsko branje

- Leta 2014 smo v sodelovanju z Javno agencijo za knjigo začeli izvajati projekt **Medgeneracijskega branja**, pri katerem sodelujejo mladi in odrasli/starejši bralci.
- Morda bi organizirali kakšno obliko medgeneracijskega branja?:
<https://www.bralnaznacka.si/sl/medgeneracijsko-branje/>
- Informacije: tilka.jamnik@bralnaznacka.si

+

Priporočilnica

- V [Priporočilnici](#) predstavljamo najnovejše dobre mladinske (tudi poučne) knjige.
- Objavljenih je skoraj **500 prispevkov o knjigah**, ki so izšle v zadnjih letih. Večinoma jih pripravlja Tilka Jamnik.
- Izbor učiteljem in knjižničarjem lahko pomaga pri delu z učenci, družinam pa pri izboru knjig za otroke ali vnuke.
- Ob priporočilih boste povečini našli tudi spodbude za branje, uporabne za morebitno nadaljnje delo s knjigo in motiviranje mladih bralcev.
- **MNENJA BRALCEV**
- Knjige, ki so predstavljene, lahko ocenite, zapišete pa lahko tudi svoje mnenje.
- **Ocenjujejo in komentirajo lahko mentorji, mladi bralci in starši.** (Komentarji niso javno objavljeni.)
- Vabljeni, da orodje preizkusite! Pred ocenjevanjem se je treba [registrirati](#) (oz. [prijaviti](#), če ste že registrirani). Posamezno knjigo lahko ocenite samo enkrat.
- Prosimo vas, da na Priporočilnico in Mnenja bralcev opozorite tudi mlade bralce in starše!

Izobraževanja
Nastopi ustvarjalcev
Zlata bralka, zlati bralec
Izbori knjig
Priporočilnica
BZ zunaj Slovenije
Medgeneracijsko branje
Motivacijsko gradivo
Gradiva, Mentorske prakse
Beremo skupaj, NMSB 2022
Ostržkova knjižna polica
Slovenija LOVES Reading

Pravljično potovanje Hansa Christiana Andersena

Hainz Janisch / Mladinska knjiga

Zakluba	Mladinska knjiga
Avtor	Hainz Janisch
Prevajalec	Neža Božič
Ilustrator	Maja Kastelic
Poezija/proza/dramatika	proza
Priporočena starost:	1. triletnje
Iskalni niz (vrsta/zvrst, geslo/ključna beseda...)	slikanica / Andersen, Hans Christian, 1805-1875, pravljice, Andersenove pravljice, življenjepisi, eklice, pisatelji, potovanja, pripovedovanje
Št. strani	48
Vezava	trda
Avtor priporočila	Tilka Jamnik

Janisch, Heinz: *Pravljično potovanje Hansa Christiana Andersena*. Ilustr. Maja Kastelic. Prev. Neža Božič. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2021, 48 str.
| C – 1. stopnja
| Andersen, Hans Christian, 1805-1875 – pravljice / Andersenove pravljice / življenjepisi / deklice / pisatelji / potovanja | pripovedovanje

Pri Mladinski knjigi so izdali prevodno slikanico Pravljično potovanje Hansa Christiana Andersena, zgodbo o pisateljevem življenju, ki je pravljica sama po sebi. Knjigo je napisal Heinz Janisch, ilustrirala pa jo je Maja Kastelic, lani je izšla pri švicarski založbi NordSüd. Slikanica bo v prevodih izšla po vsem svetu.

Več ...

mag. Tilka Jamnik,
6. april 2021

Mnenja bralcev
Mentorji BZ
★★★★★ (1)
Mladi bralci
★★★★★
Starši / skrbniki
★★★★★

Kaj menite o knjigi?
Ocena (najvišja ocena je 5)
○ 1 ○ 2 ○ 3 ○ 4 ○ 5
Komentar

Opozorila: V času testiranja Ocenevalnika komentarji ne bodo javno objavljeni.

Oddaj

Nacionalni mesec skupnega branja

- Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS je eden od pobudnikov **Nacionalnega meseca skupnega branja**, ki je namenjen spodbujanju branja in pismenosti v vseh starostnih skupinah.
- NMSB že tradicionalno spremlja javna medijska in plakatno komunikacijska nacionalna akcija **Beremo skupaj**, ki jo vodi Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS s partnerji.

- [NACIONALNI MESEC SKUPNEGA BRANJA](#)

- [BEREMO SKUPAJ](#)

Splošne knjižnice

- Povabite k vpisu v splošno knjižnico!

Spletni vpis v knjižnico (vpis na daljavo): <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/si/rsu>

- Pomembno: članarine za otroke in mlade do 18 leta NI!

- Informacije o splošnih knjižnicah v Sloveniji lahko poiščete na portalu MREŽE SPLOŠNIH KNJIŽNIC: <https://www.knjiznice.si/uporabniki/mreza-knjiznic/>

- **BIBLOS**

- Ponuja izposajo in prodajo e-knjig. Sodeluje z založbami in knjižnicami.

- Za izposajo e-knjig v Biblosu morate biti vpisani v eno od splošnih knjižnic (glej zgoraj).

- Kako si v BIBLOSU izposodite e-knjige s člansko izkaznico splošne knjižnice: [VIDEO NAVODILO](#).

- Prelistajte kakšno revijo ali drugo spletno gradivo: mklj.si/gradivo/spletni-viri.

Ilustracija: Tanja Komadina

Vabimo

PIŽAMOVA BRADNA ZNAČKA

Sodelovanje v **Pižamovi bradni znački** (revija Ciciban).

Izzive Bradne značke 2022/2023 najdete vsak mesec v reviji Ciciban, dostopni pa so tudi na naši spletni strani: <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige-2/priporocene-knjige-po-ciljnih-skupinah/>.

CICI SVET

Spletne vsebine v Cicibanu in Cicidoju: Cici zvočnice, Animirane zgodbe in Interaktivne zgodbe.

SPLETNA STRAN DRUŽINSKA PISMENOST

Spletna stran druzina.pismen.si je nastala v sodelovanju z [Mrežo za pismenost in bralno kulturo v Sloveniji](#) in [številnimi strokovnjaki s področja razvoja družinske pismenosti in bralne kulture](#).

Namenjena je **staršem**, ki bi se radi naučili, kako otrokom približati pismenost in **strokovnjakom**, ki bi radi pomagali staršem uvajati več pismenosti v družinsko življenje.

OKROGLA MIZA

[Družinsko branje – popotnica za vse otroke](#)

Kulturni bazar: 31. marec 2023, 15.30 – 17.00

Uporabljajte/priporočite:

Portal Fran

Portal Franček

Digitalna
knjižnica
Slovenije

Čebelice

Lahko noč,
otroci

Radijske igre
za otroke

Lahkonočnice

Argeta Junior
dogodivščine

Priporočamo

- [Center za slovenščino](#) kot tuji in drugi jezik
- Sprehod po [Narodni galeriji](#):
 - [zbirke](#)
 - [video predstavitve](#)
 - [virtualni sprehod](#) po Narodni galeriji
- [Kamra](#) – digitalizirana kulturna dediščina slovenskih pokrajin
- [Obrazi slovenskih pokrajin](#) - Spletni biografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin in Slovencev po svetu
- [Register kulturne dediščine](#)
- Slovenski filmski center – [arhiv filmov](#), ki so na voljo na ogled

Ilustracija: Ivan Mitrevski

Viri:

- Publikacija Slovenia Loves Reading: <https://app.groove.cm/groovemember/download/nsokg66993dbe8d80d31c48d02c42b0a14304>.
- Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS: Predstavitev: <https://www.bralnaznacka.si/sl/o-nas/predstavitev/>.
- Tilka Jamnik: Medgeneracijsko branje: <https://www.bralnaznacka.si/sl/medgeneracijsko-branje/>.
- Fotografije: arhiv Društva Bralna značka Slovenije - ZPMS.

“S knjigo v svet”

info@bralnaznacka.si

www.bralnaznacka.si

BRALNA ZNAČKA
Društvo Bralna značka Slovenije – ZPMS
Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije